

מועיל" התקנה **מביעי** ליה לומר!

אלא מפרשים פירוש אחר במחלוקתם: שסובר רבי יהושע שאף שבכריא חוששים לקינוניא, כאן אין לחוש שעושה קינוניא על ההקדש על ידי הגירושין, שהרי אם היה רוצה, היה נשאל לחכם על עיקר הקדשו ויתיר החכם את ההקדש. **והכא בשאלה דהקדש** אם מועיל להפקיע הקדשו **קמיפלגי**: שרבי יהושע סובר שיכול לישאל ולהתיר, וממילא אין⁽³⁰⁾ לחוש לקנוניא. ורבי אליעזר סובר שאינו יכול לישאל ולהתיר את הקדשו, ואם רוצה ליהנות ממה שהקדיש צריך להערים ולגרשנה, ועל כן ידור הנאה!
ומסייענין הך פירושא בתרא: **והתניא**:

ומקשינן על הפירושים שהמחלוקת היא בנדר שהודר ברבים או בנדר שהודר על דעת רבים, אם יש לו התרה: **ואלא הא דאמר אמימר: נדר שהודר ברבים יש לו הפרה, ועל דעת רבים אין לו הפרה! לימא אמימר כתנאי אמרה לשמעתייה?!** שהרי או תחילת דבריו של אמימר תלויה במחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע, או סוף דבריו תלוי במחלוקתם.

ותו מקשינן, לפירושים אלו שאומרים שאף לרבי יהושע "היה צריך" לתקן שלא יוכל לעשות קינוניא על ההקדש, אלא שסובר "שאינ מועלת" התקנה: ואם כן, מדוע כתוב: **רבי יהושע אומר "אינו צריך"**, שמשמע שאין לנו לחוש לכלום?! **"אינו**

חשש קנוניא ותמוהים דברי הרמב"ם. וכתב השפת אמת שדחוק לומר שכוונת הרמב"ם שמדירים זה רק כשבא ההקדש ליד גזבר וכבר אי אפשר להשאל, שהרי לא הזכיר הרמב"ם שמדובר בכזה אופן רק הביא סתם את דין המשנה.

ובחשק שלמה ציין לדברי רגמ"ה שמפרש הפוך, ואדרבא אם אין שאלה להקדש אין חשש קנוניא שהרי לא יוכל להנות מהנכסים כי הם הקדש, ורק אם יש שאלה להקדש יש חשש קנוניא כי יוכל להשאל על ההקדש ושוב להנות מהנכסים.

וכתב החשק שלמה שאולי גם הרמב"ם פירש כרגמ"ה ולכן פסק שיש חשש קנוניא על ההקדש.

אמנם ביאור רגמ"ה שאם אין שאלה להקדש אסור להנות מהנכסים שגבתה בכתובתה, דבריו תמוהים מאד, שהרי מבוואר במשנה להלן שפודים מההקדש בדינר והאשה והבעל חוב גובים.

30. הרמב"ם פוסק שיש שאלה להקדש, ומכל מקום שהמקדיש נכסיו והיתה עליו כתובת אשה כשמגרש צריך לידור הנאה, ותמה עליו הר"ן בכתובות [פרק אלמנה ניונות] שזה שלא כדברי הגמרא כאן שאומרת שאם מועיל שאלה בהקדש שוב אין חשש קנוניא.

וכתב הר"ן שאולי מקורו של הרמב"ם הוא מרב הונא שאומר שבשכיב מרע שאמר מנה לפלוני בידי אין חשש קנוניא על ההקדש כיון שהוא שכיב מרע ואין אדם חוטא ולא לו, ומשמע שבכריא יש כן חשש קנוניא ולא מועיל זה שישנו בשאלה למנוע חשש קנוניא.

אך הר"ן דוחה זאת, ששם הרי מדובר שאומר בפיו שחייב למלוה, ולכן בכריא יש חשש קנוניא ולא מועיל זה שישנו בשאלה כי ודאי יותר נוח לו לומר בפיו מאשר לטרוח וללכת לחכם להשאל על ההקדש.

אך כאן שמדובר לענין לגרש את אשתו ודאי עדיף לו להשאל על ההקדש מאשר לגרש את אשתו, ואם כן, אין ראייה מרב הונא שיהיה בזה